GUDRA AUGSME

Lauku Lapa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" marta numurā 2
- Aicina lauksaimniecības profesiju skolas. 2
- Atbalstu smagi slimu darbinieku zāļu iegādei neapliks ar nodokli. 3
- Būtiskais par ganāmpulku vienuviet – digitālā lopkopības pārvaldība ar "Mans Lauks" 4
- "Lielozoli" piedāvā "Lauku dzīvesstila skolu". 5
- "Paulīnes burgernīca" – vieta ar savu sirdi un dvēseli 6
- Mājdzīvnieki dārzkopībā – neizmantotās iespējas 8
- Var pieteikties īstermiņa aizdevumam. . . . 9
- Kā saimniekot ne tikai ražīgi, bet arī mūsdienīgi un ūdens resursiem draudzīgi? 10
- Saimniecība "Mētras" turpina attīstīties. . .11
- Liela interese par ES atbalstu mežsaimniecībā. 12
- Meža dienas 2025 . 12
- Pieaug lauksaimniecības preču cenas . . 13
- ES – vairāk lielopu, mazāk aitu un kazu 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2025. gada maijā. 14
- "Latgales Dabas Dots": Kooperācijas spēks vietējās pārtikas nodrošināšanā 15

PAR JAUNUMIEM "LIELOZOLOS" – 5. LPP.

Foto: no "Lielozoli" arhīva

AKTUALITĀTES

PLATĪBU MAKSĀJUMU ATBALSTA SAŅEMŠANĀ VEIKTAS IZMAIŅAS

Laikā no 15. aprīļa līdz 22. maijam bez atbalsta samazinājuma var pieteikties platību maksājumiem Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Savukārt 16. jūnijs ir termiņš, līdz kuram var pieteikties platību maksājumiem ar atbalsta apjoma samazinājumu 1% apmērā par katru nokavēto darba dienu, kā arī veikt labojumus un precizējumus iesniegumā.

Šogad veiktas vairākas izmaiņas atbalsta saņemšanas nosacījumos, lai atvieglotu prasību izpildi.

Izveidota jauna ekoshēma, kas piedāvā lauksaimniekiem **atbalstu par ainavas elementu izveidi un saglabāšanu (EKO 3).** Tā izstrādāta, lai veicinātu biodaudzveidības saglabāšanu un uzlabošanas prakses lauksaimniecībā, veicinot dabas un ainavas elementu iekļaušanu saimniecības. Ainavu elementi var būt dažādi, piemēram, biodaudzveidības salas, akmeņu kaudzes, dīķi, koki, koku vai krūmu puduri, koku rindas, aizsargājamie koki, dižakmeņi vai alejas. Lai saņemtu atbalstu, nepieciešams, lai vismaz 1% no saimniecības aramzemes platības aizņemtu šie ainavas elementi, tāpat arī to kopējā platība nepārsniedz 20% no lauka bloka platības. Starp ainavas elementu un lauka bloka malu ir vismaz 10 metru plata aramzemes josla, kurā notiek lauksaimnieciskā darbība.

Tā kā izveidota jauna EKO3, tad veiktas izmaiņas attiecībā uz 8. LLVS standarta pirmo prasību, kas paredzēja, ka lauksaimniekiem bija jāatvēl vismaz 4% no saimniecības platības ar ražošanu nesaistītām platībām vai ainavas elementiem. Šī prasība ir dzēsta no noteikumiem, kas nozīmē, ka vairs nav obligāti jāatvēl šī daļa platības, lai atbilstu LLVS prasībām.

Sākot ar šo gadu, lauksaimniecības zemē esošu **mitrāju un kūdrāju augsnes platībā**, kas identificējama LAD kartē, aramzemi dziļāk par 20 centimetriem var uzart ne biežāk kā vienu reizi piecos gados, tāpat arī ilggadīgo zālāju platībā zemi uzar ne biežāk kā vienu reizi piecos gados, ja nav citu ierobežojumu attiecībā uz zālājiem. Šajās platībās nav atļauta arī jaunu melioorācijas sistēmu būvniecība, izņemot atsevišķus gadījumus. Ja lauksaimnieks uzskata, ka platība neatbilst kūdrāja definīcijai, tad elektroniski iesniedz iesniegumu Valsts augu aizsardzības dienestā (VAAD), uzrādot augsnes analīzes, vai piesaka noteikt augsnes organisko vielu konkrētā platībā.

Noteiktas arī izmaiņas attiecībā uz 4 LLVS standartu par

▶3. lpp.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

2027 Nacionālais attīstības plāns

Lauku tīkls

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" MARTA NUMURĀ

Lauksaimniecība un pārtika – kādai tai būt? Žurnāla "Latvijas Lopkopis" lasītājiem piedāvājam Eiropas Komisijas sagatavotās vīzijas ES Kopējās lauksaimniecības politikai, kas publicēta 19. februārī, kopsavilkumu.

Vīzija iezīmē stratēģiskos virzienus, uz kuriem balstoties, tiks veiktas reformas jau esošajā KLP un veidota lauksaimniecības politika arī pēc 2027. gada.

Tirgus un cenu rubrikā – par tendencēm piena un gaļas tirgū, kur šogad tiek prognozēts salīdzinoši augsts cenu līmenis.

Kā aizpildāmas gada ienākumu deklarācijas saimnieciskās darbības veicējiem, skaidro LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa.

Kādas tehnoloģijas piensaimniecību konkurētspējas nodrošināšanai ieviesušas divas Vidzemes saimniecības – Kaspara Putrāļa z/s "Kalējiņi 1" un Jēgeru ģimenes z/s "Lejas Zosēni", pieredzes braucienā izpētījusi LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa.

LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere atskatās uz LLKC organizētā Skābbarības konkursa norisi, novērtējot šīs sezonas skābbarības kvalitātes rādītājus.

Saimnieku pieredzes rubrikā stāstām, kā Jaunpiebalgas pakalnos Angus šķirnes liellopu ganāmpulku apsaimnieko z/s "Stalkas" īpašnieks Leo Ābelnieks.

Kā organizēt aitu atnešanos, skaidro Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitu vērtēšanas speciāliste Dina Avotiņa. Savukārt par vides bagātināšanu cūku labturības nodrošināšanai raksta LLKC lopkopības speciāliste Santa Ķimerāle.

Ar strausu audzēšanas īpatnībām, pieredzi un izaicinājumiem žurnālā dalās Jelgavas novada Glūdas pagasta z/s "Mazzariņi" saimnieki Līva, Reinis un Undīna Laugaļi.

Līdz ar pavasari atnākuši arī putnu gripas draudi. Kas jāzina putnkopjiem, lai no tās izvairītos, un kā rīkoties, ja nākas ar šo bīstamo slimību saskarties, skaidro Latvijas Apvienotās putnkopības nozares asociācijas izpilddirektore Anna Ērliha.

Žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2025_gads/

Žurnālu var iegādāties arī LLKC Ozolniekos. LL

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

AICINA LAUKSAIMNIECĪBAS PROFESIJU SKOLAS

Sākusies Atvērto durvju dienu sezona. Daudzviet pasākums jau noticis, bet vēl šopavasar jums iepazīšanai pieejamas profesionālās izglītības iestādes lauksaimniecībā un mežsaimniecībā 2025./2026. mācību gada profesijām.

• **Bebrenes vispārizglītojošā un profesionālā vidusskola.** Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā. Veterinārārsta asistents. 16.04.2025. plkst. 10. Uzņemšana 1.06.–29.08. T. 29252659, skola@bebrene.lv.

• **Bulduru Tehnikums.** Dārzkopības tehniķis. *ZOOM* 11.04. plkst. 16. Klātienē 26.04. plkst. 12. Uzņemšana 25.06.–18.07. T. 28363606, uznemsana@bulduri.lv.

• **Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikuma struktūrvienība Barkavā**. Augkopības tehniķis. Individuāli skolas apmeklējumi t. 29479397, barkava@jak.lv. Uzņemšana 25.06.–17.07.

• **Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Cīravas teritoriālā struktūrvienība.** Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. Individuāli apmeklējumi t. 20388984, info.cirava@kandavastehnikums.lv Uzņemšana no 25.06. T. 20388984.

• **Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālā struktūrvienība.** Augkopības tehniķis. Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. Individuāli apmeklējumi t. 26599937, info.saulaine@kandavastehnikums.lv. Uzņemšana 16.06.–20.08.

• **Kandavas Lauksaimniecības tehnikums.** Augkopības tehniķis. Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. 11.04. plkst.10. Uzņemšana 25.06.–15.08. T. 20021050, anita.sondare@kandavastehnikums.lv.

• **Latgales Industriālais tehnikums.** Izglītības programmas īstenošanas vieta "Višķi". Augkopības tehniķis. Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. 10.04. plkst. 11. Uzņemšana no 25.06. T. 65476051; 26585845, viski@lint.lv.

• **LBTU Malnavas koledža.** Augkopības tehniķis. Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. Individuāli apmeklējumi t. 26524251 agrita.stanislavska@malavaskoledza.lv. Uzņemšana no 25.06.

• **Ogres tehnikums.** Mežsaimniecības tehniķis. Meža mašīnu operators. Individuāli apmeklējumi t. 29288423, gunta.sergejeva@ovt.lv. Uzņemšana no 25.06.

• **Smiltenes tehnikums.** Lopkopības tehniķis. Veterinārārsta asistents.10.04. plkst. 9.30. Uzņemšana no 25.06. T. 26160229, lietvediba@smiltenestehnikums.lv.

• **Smiltenes tehnikuma Alsviķu teritoriālā struktūrvienība.** Dārzkopis.10.04. plkst.12.30. Uzņemšana no 25.06. T. 26158008, alsviki@smiltenestehnikums.lv.

• **Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums.** Augkopības tehniķis. Lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis. 10.04. plkst. 12. Uzņemšana no 16.06. T. 26328899, info@vtdt.edu.lv.

• **Zaļenieku komerciālā un amatniecības vidusskola.** Augkopības tehniķis. Individuāli apmeklējumi t. 22043531, zaleniekukav@jelgavasnovads.lv. Uzņemšana 25.06.–22.08. LL

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

▶ 1. lpp.

buferjoslām gar novadgrāvjiem. Ja iepriekš buferjoslai bija jābūt vismaz trīs metru platai, tad tagad to var samazināt līdz vienam metram, ja tiek izpildīti noteikti nosacījumi:

• sateces baseina laukums ir mazāks par 10 km^2,

• lauka slīpums nav lielāks par 10,5%.

Augu maiņas 7 LLVS standarta izpildē noteikts, ka viengadīgo kultūraugu vienā un tajā pašā laukā neaudzē vairāk kā trīs gadus pēc kārtas. Savukārt kukurūzu var audzēt ilgāk nekā trīs gadus pēc kārtas, ja, sākot ar šo gadu, katru gadu kukurūzas laukā iesēj zālāju pasēju vai pēc kukurūzas novākšanas audzē starpkultūru. Zālāju pasēju iesēj ne vēlāk kā jūlijā un saglabā vismaz līdz nākamā gada 1. martam.

Lauksaimniekam pretendējot uz Ekoshēmas atbalstu par ekoloģiski nozīmīgu platību **EKO 2, starpkultūras** sēj pēc galvenā kultūrauga novākšanas, bet ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15. septembrim, un to sējumu saglabā un neizmanto ganīšanai, lopbarības ieguvei vai ražas novākšanai vismaz divus mēnešus.

Pretendējot uz ekoshēmas atbalstu par **pamatkaļķošanu EKO 2.1.,** tiek paplašināta kaļķošanas materiāla izcelsme: izmantotajam kaļķošanas materiālam iegādes brīdī jābūt iekļautam VAAD Mēslošanas līdzekļu un substrātu sarakstā vai tas tiek tirgots citā Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī (jānorāda iegādātā materiāla neitralizācijas spēja).

Ekoshēmas atbalsta saņemšanai par lauksaimniecībai saudzējošu praksi **EKO4, bioloģiskām saimniecībām** nav jāsniedz LAD vai VAAD informācija par ražas novākšanas datumu un herbicīdu lietošanu.

Izmaiņas noteikumos patiešām ir nozīmīgas, jo tās atvieglo prasības attiecībā uz mēslojuma izkliedi un augu aizsardzības līdzekļu lietošanu. **Ekoshēmā par precīzo tehnoloģiju lietošanu**, kas saistīta ar slāpekļa un amonjaka emisiju samazināšanu (**EKO5**) iepriekš lauksaimniekiem bija jāizstrādā detalizēts mēslošanas plāns, jāsniedz informācija par plānotajiem izkliedes daudzumiem un jāiesniedz dažādi dati, tostarp GPS dati, lai nodrošinātu atbilstību vides aizsardzības prasībām. Tagad šie nosacījumi ir atvieglоti, un turpmāk lauksaimniekiem būs jāsniedz tikai pamatinformācija par izmantotajām tehnoloģiskajām iekārtām, kas tiek izmantotas mēslojuma izkliedei vai augu aizsardzības līdzekļu iestrādei. Tas nozīmē, ka nav nepieciešams izstrādāt tik detalizētus mēslošanas plānus, kā tas bija iepriekš, un nav jāiesniedz dati, kas saistīti ar GPS sistēmām vai citiem precīziem izkliedes datiem.

Saimniecības īpaši jutīgā teritorijā (lieto mēslošanas līdzekļus laukaugiem >20 ha platībā, dārzeņiem, augļu dārziem >3 ha), kā arī tās, kas saimnieko, ievērojot integrētas audzēšanas prasības, uzskaites sistēmā lauku vēsturē veic darbību ar mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu uzskaiti.

Šī izmaiņa var būt būtisks atvieglojums lauksaimniekiem, jo tā samazina birokrātiskās procedūras un ļauj efektīvāk koncentrēties uz ražošanas procesu, vienlaikus nodrošinot vides aizsardzību, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģijas.

Noteikumos veiktas arī izmaiņas informācijas sniegšanas un administrēšanas nodrošināšanas jautājumos.

Lauksaimniekiem sagatavot ģeotelpisko iesniegumu un noteikt saimniecībai iespējamos atbalsta pasākumus var palīdzēt LLKC konsultanti visos reģionos. LLKC konsultantu saraksts platību maksājumu jautājumos 2025. gadā: LLKC tīmekļvietnē http://new.llkc.lv/

Izmantoti MK noteikumi 18.04.2023. Nr. 198 "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem", kā arī LAD sniegtā informācija. LL

Ilze SKUDRA,
LLKC konsultante
augkopībā
e-pasts:
ilze.skudra@llkc.lv
tālr. 63050577

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

ATBALSTU SMAGI SLIMU DARBINIEKU ZĀĻU IEGĀDEI NEAPLIKS AR NODOKLI

Darba devēja piešķirto atbalstu zāļu iegādei smagi slimam darbiniekam vai viņa ģimenes loceklim neapliks ar ienākuma nodokli.

Lai darba devējs šādos gadījumos varētu piešķirt palīdzību naudā, būs vajadzīgs ārstu konsīlija atzinums par konkrēto medikamentu nepieciešamību un apliecinājums, ka šādas zāles valsts nekompensē. Tas paredzēts likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" grozījumos, kas stājās spēkā 20. martā.

Atbilstoši likumam algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša aplikamie ienākumi. Ar grozījumiem paredzēts, ka par algota darba ienākumu nav uzskatāma darbiniekam vai viņa ģimenes loceklim piešķirta palīdzība naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

• medicīnisko tehnoloģiju iegādes nepieciešamību ir apstiprinājis ārstu konsīlijs, un darba devēja rīcībā ir dokuments, kas to apliecina;

• medicīnisko tehnoloģiju iegāde netiek pilnībā kompensēta no valsts budžeta līdzekļiem, un darba devēja rīcībā ir dokuments, kas to apliecina;

• darba devēja piešķirtā palīdzība naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei nepārsniedz to iegādei nepieciešamo līdzekļu daļu, kas netiek kompensēta no valsts budžeta līdzekļiem;

• darba devēja rīcībā ir darbinieka apliecinājums, ka dokumenti par medicīnisko tehnoloģiju iegādi nav iesniegti un netiks iesniegti apmaksai apdrošināšanas sabiedrībai vai Valsts ieņēmumu dienestam kā attaisnoto izdevumu pamatojums.

Darba devējs dārgu medikamentu iegādi varēs kompensēt arī darbinieku ģimenes locekļiem. Likumā paredzēts, ka par tādiem uzskatāmi:

• viņa apgādībā esošas personas saskaņā ar šā likuma 13. panta pirmo daļu (nepilngadīgs bērns, bērns, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai u. c.);

• darbinieka vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir darbinieka apgādībā.

Jaunajās normās minētais termins – medicīniskās tehnoloģijas – atbilstoši Ārstniecības likumā norādītajai definīcijai ir ārstniecībā izmantojamās metodes, medicīniskās ierīces un zāles.

Pieņemtie grozījumi ļaus darba devējiem atbalstīt savus darbiniekus smagu saslimšanu gadījumos, kad ārstēšanai nepieciešamas dārgas zāles, ko paši darbinieki nevar atļauties nopirkt. LL

Saīsināti no www.lvportals.lv

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

MANS LAUKS

BŪTISKAIS PAR GANĀMPULKU VIENUVIET – DIGITĀLĀ LOPKOPĪBAS PĀRVALDĪBA AR "MANS LAUKS"

Lopkopībā efektīva dzīvnieku uzskaite un notikumu pārvaldība ir būtiska, lai nodrošinātu saimniecības produktivitāti un ganāmpulka veselību. Sistēma "Mans Lauks" piedāvā digitālu risinājumu, kas ļauj informāciju par ganāmpulku glabāt vienuviet – pārskatāmi, ērti un vienmēr pieejami no jebkuras ierīces ar interneta pieslēgumu.

Beidzot vairs nav jāmeklē informācija kladēs vai dažādos žurnālos – būtiskie dati vienā vietā, gatavi analizēšanai un izmantošanai ikdienas lēmumos.

Notikumi par dzīvniekiem – vienuviet un pārskatāmi

Viens no lielākajiem ieguvumiem, izmantojot "Mans Lauks" sadaļu "Dzīvnieki un notikumi", ir iespēja pievienot un pārvaldīt ar dzīvniekiem saistītos notikumus vienuviet. Ja agrāk dzīvnieku svēršana, grūsnības pārbaudes vai citi svarīgi notikumi tika fiksēti papīru piezīmēs vai *ekseļos*, tagad tos var sistematizēt, un tie vienmēr būs pieejami digitālā vidē. Tas ne tikai atvieglo ikdienas darbu, bet potenciāli ļauj arī pieņemt labākus lēmumus ganāmpulka pārvaldībā.

Viegla piekļuve un elastība darbam ar komandu

Sistēmā "Mans Lauks" iespējams pievienot vairākus lietotājus – saimnieku, darbiniekus un konsultantus, kas nodrošina iespēju pievienot un pārskatīt notikumus vienotā kalendārā. Tas nozīmē, ka neatkarīgi no tā, kurš komandas loceklis veic konkrētas darbības, informācija tiek atjaunināta reālā laikā un vienmēr ir pieejama visiem iesaistītajiem, nodrošinot vienotu skatījumu un labāku pārvaldību.

Pārskatāms notikumu saraksts un pievienošana

Atverot sadaļu "Dzīvnieki un notikumi", uzreiz ir pieejama informācija par jūsu saimniecības dzīvniekiem, kas automātiski ielasās no LAD Dzīvnieku reģistra (agrāk – Lauksaimniecības datu centra). Dzīvnieku sarakstu iespējams pārskatāmi atlasīt konkrētā datumā, kā arī filtrēt pēc sugas, grupas, dzimuma, šķirnes un citiem parametriem, kas īpaši noder un atvieglo darbu lielākās saimniecībās. Sarakstu var lejupielādēt *Excel* formātā, kas ļauj ērti strādāt ar datiem, veikt analīzi vai sagatavot atskaites. Tas padara ganāmpulka pārvaldību vēl vienkāršāku un pārskatāmāku ikdienas darbā.

Individuāli apzīmējamiem dzīvniekiem var ērti pievienot un pārvaldīt dažādus lopkopības notikumus, tostarp:

- Grūsnības pārbaudi;
- Cietlaišanu/atšķiršanu;
- Ganīšanu;
- Svēršanu/mērīšanu;
- Starterbarības iedošanu;
- Lecināšanu/sēklošanu;
- Un citus nedefinētus notikumus.

Lai pievienotu notikumu, atliek vien atlasīt attiecīgos dzīvniekus un pievienot nepieciešamo informāciju par notikumu, norādot notikuma statusu – "plānots" vai "izpildīts". Tas sniedz iespēju saimniekam jau laikus saplānot darbus un sekot līdzi to izpildei, nodrošinot, ka tie tiek izpildīti laikā un nekas svarīgs netiek palaists garām.

Cilnē "Grupveida dzīvnieki" redzami LAD Dzīvnieku reģistrā reģistrētie saimniecības grupveida dzīvnieki, to skaits un novietne, kurā tie atrodas. Šajā sadaļā iespējams pārskatīt, piemēram, bišu, vistu, trušu un citu grupveida dzīvnieku uzskaiti.

Notikumu kalendārs – svarīgie notikumi vienuviet

Lai nodrošinātu vieglu dzīvnieku notikumu pārskatāmību, cilnē "Notikumi" redzams kalendārs un notikumu saraksts. Kalendārā skaidri redzami visi lietotāja pievienotie notikumi, un, pateicoties **krāsu kodiem**, var viegli atšķirt – kuri notikumi ir **plānoti**, **izpildīti** vai **nokavēti**. Papildus pieejami ērti filtri un iespēja pārslēgties starp nedēļas, mēneša vai gada skatījumu, kas ļauj plānot darbus gan tuvākajā laikā, gan ilgtermiņā. Tas palīdz saimniekam sekot līdzi svarīgākajiem notikumiem un savlaicīgi reaģēt.

Notikumu sarakstā līdzās lietotāja pievienotajiem notikumiem tiek attēloti arī **automātiski ielasītie dati no LAD Dzīvnieku reģistra** – tādi svarīgi notikumi kā **atnešanās, svēršana un kaušana**. Sarakstu iespējams ērti atlasīt noteiktam laika periodam un filtrēt pēc **dzīvnieku sugas, novietnes, notikuma veida vai konkrēta dzīvnieka ID numura**, nodrošinot ātru piekļuvi nepieciešamajai informācijai. Attīstoties **Lopkopības sadaļai**, nākotnē potenciāli automātiski ielasīsies arī citi LAD Dzīvnieku reģistrā reģistrētie notikumi.

Papildus ērtākai saimniecības pārvaldībai apakšsadaļā **"Novietnes"** tiek automātiski ielasīta informācija par visām saimniecības novietnēm – redzams **novietnes numurs, nosaukums, atrašanās vieta un dzīvnieku skaits katrā no tām**, nodrošinot pārskatāmu un centralizētu ganāmpulka uzskaiti.

Noderīgi lauksaimniekiem

Sistēma "Mans Lauks" var būt noderīgs rīks jebkuram lopkopim, kurš vēlas efektīvāk pārvaldīt savu ganāmpulku, ar iespēju pievienot notikumus, organizēt informāciju digitālā vidē un sadarboties ar darbiniekiem un konsultantiem vienotā sistēmā. Sistēmas "Mans Lauks" Lopkopības sadaļa ir aktīvā izstrādē un tās iespējas tikai paplašināsies. Lai nepalaistu garām jaunumus, pierakstieties mūsu ikmēneša informatīvajam izdevumam: https://ej.uz/manslauksjaunumi. Ja vēl neesat izmēģinājuši sistēmu "Mans Lauks", ir piemērots laiks to darīt – kamēr aktīvā sezona vēl ir tikai sākumā.

** Sistēma tiek izstrādāta 16.1. pasākuma "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" ietvaros (projekta nosaukums: «Efektīvs vides un dzīvnieku labturības saimniecību monitorings»). Projekta īstenošana līdzfinansēta no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finanšu līdzekļiem ar atbalsta intensitāti 90%.*

Liene DABIŅA,
LLKC Klientu apkalpošanas atbalsta daļas attīstības projektu vadītāja
e-pasts: liene.dabina@llkc.lv
tālr. 63050220, 26328248

Rudīte SANŽAREVSKA
LLKC Klientu apkalpošanas atbalsta daļas mārketinga projektu vadītāja
e-pasts: rudite.sanzarevska@llkc.lv
tālr. 20078420

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Lauku Lapa
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LLKC JAUNUMI

"LIELOZOLI" PIEDĀVĀ "LAUKU DZĪVESSTILA SKOLU"

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra mācību un demonstrējumu centrs "Lielozoli", kas atrodas Slampes pagastā, arī šosezon piedāvā vērtīgus seminārus un izzinošus pasākumus dabā, bet jaunums būs "Lauku dzīvesstila skola".

Stāsta centra vadītāja **Dace Langiša: –** "Lauku dzīvesstila skola" būs nākamais solis mācību centra attīstībā, arī jauns izaicinājums man pašai. Šāda ideja radās tāpēc, ka vēlamies plašāk izmantot tos resursus, kas ir mūsu rīcībā – vide, daba, aktīvi domubiedri un savas jomas speciālisti, kuri gatavi dalīties savās zināšanās un pieredzē".

Pasaule mainās, un tikai tie, kas mācās, spēj tai pielāgoties. Vai tu esi viens no viņiem? Mēs aicinām mācīties domāt plašāk, radīt, būt neatkarīgam. Ja tev ir zeme – mēs iemācīsim, kā no tās gūt vairāk, nevis tikai strādāt smagāk. Ja tev ir ideja – mēs palīdzēsim saprast, kā no tās gūt ienākumus, nevis tikai sapņot. Ja tev ir prasmes – mēs parādīsim, kā tās pārvērst iespējās nevis tikai hobijā.

Dzīve laukos un mazpilsētās var būt bagāta, skaista un jēgpilna, ja tu zini, kā izmantot tās iespējas. Ja tu vēlies ne tikai strādāt, bet arī dzīvot pilnvērtīgi, mēs esam šeit, lai radītu kopā!

Kāpēc tieši "lauku dzīvesstils"? Jo šis dzīvesveids ietver vienkāršību, pašpietiekamību, prasmes darboties ar pieejamiem resursiem, ciešas kopienas attiecības un harmoniju ar apkārtējo vidi. Mēs vēlamies uzrunāt ļoti dažādas auditorijas. Tēmas būs gan tradicionālas, gan inovatīvas un domāšanu paplašinošas, gan izaugsmi veicinošas. Gribam arī rotaļāties un radīt daudz kopābūšanas prieka.

"Lielozolu" semināru ēka

Foto: Uģis Avots

LLKC Mācību un demonstrējumu centra "Lielozoli" vadītāja Dace Langiša

Dažas no mūsu tēmām:

• Darbošanās ar bērniem un jauniešiem – retrītu, dienas nometņu un dažāda ilguma nodarbību organizēšana, lai pulcētu jauno paaudzi un "Lielozolu" vidē un dabā iemācītu viņiem to, ko skolā un bērnudārzā nemāca.

• Zaļā dzīvošana. "Zaļais" būvnieks Mārtiņš Narvaišs nodarbības stāstīs par to, kā vienkārši, ātri un videi draudzīgi uzcelt māju, izmantojot vietējā saimniecībā pieejamos resursus, vispirms tos atpazīstot un izvērtējot. Savukārt Dace Zariņa stāstīs par to, kas ir veselīga augsne un saimniekošana pēc permakultūras principiem.

• Izaugsme – ar sapratni, ka cilvēkam jābūt viedam un garīgam. Jauno laiku un pasaules izpratne. Garīgās prakses, retrīti un veselīga dzīvesveida veicinošas nodarbības un prakses.

• No lauka līdz galdam – arī "zaļa" un veselīga vietējo produktu pagatavošana, sadarbība ar "Novada Garšas" e-katalogu, dažādu meistarklašu organizēšana.

Lai paplašinātu sadarbību ar dažādu saistītu nozaru lietpratējiem, iesaistītu viņus konkrētās nodarbībās, tiek dibināta biedrība "Zeltozols".

Šogad vairākas nodarbības jau notikušas, taču aktīvākā darbošanās būs, iestājoties siltākiem laikapstākļiem. Patlaban tiek precizēts pasākumu kalendārs, kas būs pieejams "Lielozolu" mājaslapā un sociālo tīklu kontos. Nākamie gaidāmie pasākumi būs maizes un kūku cepšanas meistarklase aprīļa beigās.

Nāc, dari un radi ar mums!

Publicēšanai sagatavoja **Dace Millere,**
LLKC Apgāda redaktore

UZZIŅAI.

Mācību centrs "Lielozoli" dibināts 2018. gada 20. novembrī ar mērķi izveidot vides zināšanu un mācību (arī praktisku un lauka) nodrošināšanu ilgtspējīgas saimniekošanas, inovāciju un zaļās ekonomikas jomās, kā arī sabiedrības izglītošanu par lauksaimniecības tēmām, īpašu uzsvaru liekot uz skolēniem un studentiem. Perspektīvā multifunkcionālais centrs ar mācību telpām un 16 hektāriem labiekārtotu teritoriju paredzēts kā iedvesmojošs, interaktīvs Latvijas lauku, mežu un akvakultūras izziņas, iedvesmas un profesionālās izaugsmes centrs, kurā LLKC īsteno daļu no savas misijas. Zināšanu praktiskai pieejamībai izveidoti Grauda ceļš, Zivju ceļš, Putnu ceļš, Meža taka un pagājušogad – arī bioloģiski daudzveidīga pļava. Pieejama daudzfunkcionālā divstāvu semināru māja, kurā ir lielā pasākumu zāle (66 m²), mazā semināru zāle (24 m²), kafijas paužu telpa, mācību virtuve u. c. Gaidot jauno sezonu, "Lielozolos" notiek vairāki infrastruktūras uzlabojumi, piemēram, terases izbūve, kurā uz pasākumiem varēs pulcēties līdz pat simts cilvēku.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

UZŅĒMĒJDARBĪBA

"PAULĪNES BURGERNĪCA" – VIETA AR SAVU SIRDI UN DVĒSELI

Foto: no saimniecības arhīva

Kuldīgas novada pašvaldības Gada uzņēmēju balvas pasākumā nominācijā "Novada jaunuzņēmums 2024" atzinību saņem Eva Krastenberga (centrā)

Saimnieko Mārtiņš Mētelis

"Paulīnes burgernīca" ir neliela vieta krustojumā Alsunga–Jūrkalne, kur jebkurš vasarā var apstāties, baudīt gardus burgerus, gūt mirkli miera un sajusties tuvāk dabai. Tur saimnieko Mārtiņš Mētelis un Eva Krastenberga ar ģimeni.

Viss sākas ar ideju, kas tiek īstenota pareizajā laikā

"Paulīnes burgernīcas" stāsts sākas ar to, ka satikās īstie cilvēki īstajā laikā, un dzima ideja par vietu, kur cilvēki varētu atbraukt, atpūsties, būt tuvāk dabai un tajā mītošajiem dzīvniekiem. Šobrīd šī ideja ir izaugusi līdz plašam piedāvājuma klāstam, kur vasarā var baudīt gan Paulīnes burgeru, gan brieža gaļas burgeru, kā arī pašu gatavotus vistas nagetus, karstajā laikā arī auksto zupu, un neiztikt bez dažādām uzkodām. Šogad kā jaunumi ir plānoti arī liellopu gaļas burgers, kebabs un gardas pašu gatavotas brieža un liellopa gaļas žāvētās uzkodas. Papildus tam ir iespējams iegādāties saldēto produkciju: liellopu šķiņķi un malto gaļu, un vēlāk šogad, iespējams, arī burgerkotletes.

Bet kāds tad bija "Paulīnes burgernīcas" sākums? Laikā no 2016. līdz 2017. gadam tika iegādātas pāris Hailandes šķirnes zīdītājgovis. Sākumā šie dzīvnieki nopirkti, jo saimniekiem patika to netradicionālais izskats un tie bija vispiemērotākie sākotnējam mērķim – dabisko pļavu uzturēšanai. Laika gaitā to skaits pieauga, un tad bija jādomā, ko vēl darīt un kā izmantot savus resursus. Tā dzima ideja par nu jau slaveno "Paulīnes burgeru". Tā pamatā ir pašu audzēto Hailandes šķirnes liellopu gaļa, kurai ir raksturīga sava īpašā garša. Dzīvnieki tiek kauti sadarbībā ar SIA "Lāses AM".

No pirmā burgera līdz burgernīcai

Pirmo reizi šo burgeru varēja baudīt tie, kuri 2022. gadā piedalījās pasākumā "Mājas kafejnīcu dienas". Tas arī saimniekiem bija apstiprinājums – cilvēkiem ļoti garšoja un bija liela interese par šo produktu. Saimnieki saka: "Tad, ja ideja atnāk, tā ir jārealizē tieši tajā brīdī, jo, ja tu to neizdarīsi, tad to izdarīs kāds cits. Tā tas notiek ar visām labajām idejām."

"Paulīnes burgernīcas" gardumi jau atraduši savus cienītājus

Oficiāli savas durvis "Paulīnes burgernīca" atvēra 2023. gada augustā. Saimnieki nebija gatavi cilvēku lielajai interesei. Pirmajās divās nedēļās klientu skaits bija tik liels, ka tika izpirkts viss, kas bija ieplānots visai sezonai. Saimniece Eva stāsta, ka viņi ar savu ideja trāpīja īstajā laikā, jo tad burgeri bija pieprasīts produkts. Ceļš līdz tam gan nebija viegls. Tika pieļautas dažādas kļūdas, bet no tām varēja mācīties un augt. Tas vien bija vesels process, kamēr tika saprasts, no kāda dzīvnieka var iegūt viskvalitatīvāko gaļu.

Pēc pirmās sezonas nāca vēl dažādas atklāsmes, piemēram, ka strādāt ziemas periodā ir ļoti dārgi, jo klientu skaits ir neliels, bet darbinieku algas un sociālās izmaksas ir ļoti augstas. Saimniece atzīst, ka mazajiem uzņēmējiem šobrīd ir grūti, jo nodokļi ir jāmaksā par pilnu slodzi, pat tad, ja darbinieks strādā tikai pāris stundu nedēļā. Šī iemesla dēļ "Paulīnes burgernīca" ziemas periodā dodas atpūtā.

Šobrīd, apmeklējot "Paulīnes burgernīcu", netālu esošajā pļavā var redzēt 30 Hailandes šķirnes zīdītājgovis ar teļiem, dambriežus, staltbriežus, Haidšnukes šķirnes aitas un arī savvaļas zirgus. Saimnieki lepojas ar to, ka šie dzīvnieki var ganīties dabiskajās pļavās un bioloģiski vērtīgajos zālājos. Papildus šiem dzīvniekiem saimniekiem pieder arī 150 Šarolē zīdītājgovju ganāmpulks, un, pateicoties tam, plānā arī ir burgernīcas apmeklētājiem piedāvāt baudīt šīs šķirnes liellopu gaļas burgeru.

▶ 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 6. lpp.

Lielāko daļu no klientiem sastāda tie, kas vasarā vēlas izrauties no pilsētas dzīves un doties atpūtā uz Pāvilostu. Protams, arī vietējie iedzīvotāji, kā arī riteņbraucēji, motociklisti un citi ceļotāji.

Komandā ir spēks

Ja runājam par pašiem saimniekiem, tad abi ir darītāji. Abiem patīk būt kustībā, un neviens no viņiem nevar nosēdēt mierā. Mārtiņš ir pilns ar dažādām idejām un vēlmi tās realizēt uzreiz, savukārt Evai ir nepieciešams visu pārdomāt un saplānot. Bet, iespējams, tāpēc arī viņi ir tik labs tandēms, jo rada balansu. Abiem "Paulīnes burgernīca" ir sirdslieta un abus priecē tas, ja spēj citiem sagādāt prieku. Viņi šajā visā ir ar sirdi un dvēseli. Un tas ir jūtams tajā, kā no viņiem staro sirds siltums un vēlme dot.

Katrs stūrītis ir pašu iekārtots tā, kā pašiem patīk. Paši zāģē zarus, paši rāpjas kokos un izkar lampiņas. Bet visi šie darbi, kas tiek pašu spēkiem paveikti, piedod visam procesam papildu vērtību un nozīmi.

Viņiem nav plaša darbinieku kolektīva, viņi lielāko daļu dara paši, bet tomēr palīdzība ir nepieciešama, un tāpēc, kā saka paši saimnieki, tad viņu darbs saimniecībā un "Paulīnes burgernīcā" nebūtu iedomājams bez diviem labajiem gariņiem: burgernīcas dvēseles Elīnas un viņu lopiņu dvēseles Vitauta. Saimnieki ir ļoti pateicīgi par to, ka ir viņus atraduši un ka ir izdevies izveidot komandu, kurai var pilnībā uzticēties. Vitauts zina visu par dzīvniekiem, savukārt Elīna burgernīcā strādā gan klientu apkalpošanā, gan arī maltīšu gatavošanā. Vasaras karstajā sezonā viņi piedāvā darbu skolēniem. Šogad arī pieteicās pašvaldības atbalstam šajā jautājumā.

Evai darbos palīdz arī dēls Marko

Kad jautājam par nākamo paaudzi un tās iesaisti saimniecībā un burgernīcā, tad saimnieki saka, ka vecākais dēls Marko jau pats pagājušajā vasarā atrada savu darbiņu, par ko viņam deg acis – viņš ir mazais gids, kurš labprāt apmeklētājiem stāsta par saimniecību un dzīvniekiem. Tas tiešām priecē, jo tas ir veids, kā radīt to interesi un piederību.

Nākotnes plāni un idejas

Uz jautājumu par nākotnes plāniem saimnieki, nedaudz smejoties, atbild, ka ideju jau ir ļoti daudz, bet viss atkarīgs no tā, cik daudz cilvēku viņus apciemos šajā vasarā. Pagājušais gads bija smags, satiksme gar burgernīcu bija ļoti maza. Iespējams, vainojams cenu kāpums un finansiālā situācija, bet viņi ir optimistiski noskaņoti par šo gadu. Gribētos labiekārtot vietu un uzbūvēt divas stikla siltumnīcas – vienu pie burgernīcas, bet otru – koku ēnā. Vajadzētu arī izvietot soliņu un krēslus, lai cilvēki varētu atbraukt un ērti atpūsties. Šobrīd vietnē *booking.com* ir pieejamas arī naktsmītnes nelielā mājiņā. Nākotnē viņi vēlas iegūt bioloģisko sertifikātu un arī būt daļa no "Dabisko pļavu produktu" projekta.

Viens no lielākajiem šī gada plāniem, ko paredzēts īstenot, ja izdosies iegūt finansējumu, ir izveidot safari braucienus pie dzīvniekiem. Pagājušajā gadā pāris braucienu jau notika un cilvēki bijuši sajūsmā. Smejoties pati saimniece saka, ka lielākā interese bija pieaugušajiem. Bērni pat bija nedaudz atturīgi, jo tomēr viņu *pinkiji*, kā saimniece sauc savas Hailandes šķirnes dzīvniekus, ir iespaidīgi ar saviem lielajiem ragiem un garo apmatojumu.

Tas nav bizness, bet daudz kas vairāk

Saimniekiem lielāko prieku sagādā redzēt to, ka cilvēki vēlas šeit būt. Braukt kopā ar draugiem un ģimeni. Īpaši prieks par to, ka var radīt vietu tiem, kuri ikdienā dzīvo dzīvoklī un grib izrauties no pilsētas vides un pabūt pie dabas. Viņiem tas nav tikai bizness, bet viņu sirdis silda tas, ka var dot cilvēkiem iespēju ne tikai garšīgi pēst, bet redzēt arī šos dažādos dzīvniekus un viņu dabisko dzīvi. Lielākais gandarījums ir par to, ka cilvēki atgriežas. Citreiz gadās, ka cilvēks atbrauc uz burgernīcu un ir ļoti skeptiski noskaņots par to, kas tiek piedāvāts, bet tad nogaršo pirmo burgeru un kļūst par pastāvīgo klientu. Tie stāsti ir ļoti daudz un dažādi par to, kā cilvēki reaģē uz burgernīcas ideju. Bet saimnieki ir atvērti ieteikumiem. Ne visu, protams, var uzreiz izdarīt, bet viņi priecājas saņemt šos ieteikumus, jo ikdienas steigā ir lietas, kuras paši var nepamanīt. Un priecājas, ja par "Paulīnes burgernīcu" runā un stāsta, jo, neskatoties uz to, ka ir pieejama informācija gan *Instagram*, gan *Facebook*, labākā reklāma ir no cilvēka uz cilvēku. Tas ir patiesas kvalitātes apstiprinājums, ja cilvēkiem garšo un viņi atgriežas vēl un vēl.

Liels prieks arī par to, ka saimniecība tika apbalvota Kuldīgas novada pašvaldības Gada uzņēmēju balvā nominācijā "Novada jaunuzņēmums 2024" un saņēma arī īpašu dāvanu no LLKC Kuldīgas biroja – dāvanu karti biroja sniegtajiem pakalpojumiem.

Saimniecības teritorijā iespējams aplūkot dažādus dzīvniekus, kas piesaista arī apmeklētāju uzmanību

Vendija Madara KANCĀNE,
LLKC Kuldīgas biroja lopkopības konsultante
tālr. 26697809, e-pasts: vendija.kancane@llkc.lv

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

DĀRZKOPĪBA

MĀJDZĪVNIEKI DĀRZKOPĪBĀ – NEIZMANTOTĀS IESPĒJAS

Iepriekšējos "Lauku Lapas" numuros aplūkojām mājputnu ganīšanas lietderību augļu dārzos. Taču ar to mājdzīvnieku izmantošanas iespējas dārzu apsaimniekošanā nebeidzas.

Aitu ganīšana augļu dārzos

Katrai no mājlopu grupām atšķiras gan izmantoto augu sugu spektrs, gan ēšanas paradumi. Aitas ļoti rūpīgi nograuž zāli augļu dārzā, tādēļ šajā gadījumā ir jāraugās, lai zāle netiktu noēsta par zemu, zem 10 cm (parazītu dēļ). Stiebrzālēm nograužot cerošanas mezglu, tiks būtiski traucēta to tālākā augšana. Ganīšanas intensitāte būs atkarīga no tā, cik daudz aitu ir saimniecībā un cik liels ir augļu dārzs. Skaidrs, ka ja saimniecībā ir tikai 10 aitas un ir 10 ha augļu dārzs, tad augļu dārza noganīšana visā platībā nebūs iespējama.

Paskatīsimies uz dažiem piemēriem. Latvijā esmu redzējis, ka aitas ganās nobriedušā, vecu ābeļu dārzā. Ābeļu stumbrus sedz stingra miza, to ir grūti mehāniski ievainot. Zem tādām ābelēm aitas var ganīties brīvi. Šajā gadījumā aitu skaits salīdzinājumā pret ābeļu skaitu bija krietni lielāks, jo bija arī citas ganības. Aitas varēja brīvi migrēt starp ganīšanas platībām. Zāle zem ābelēm bija regulāri apganīta vajadzīgajā augstumā. Diemžēl šīs situācijas vājais punkts ir aitu parazīti. Ja grib dabiskā veidā aitas pasargāt no tiem, tad tās vienā vietā var ganīties tikai vienu, maksimums līdz trīs dienām un atpakaļ varēs atgriezties tikai pēc 45–60 dienām (saulainā laikā būs īsākais laiks). Tādā veidā dezinficē platību. Tomēr šajā gadījumā bez appļaušanas neiztikt. Pārlikt elektrisko ganu uz jaunu ganīšanas porciju vēlams tad, kad zāle ir pilnībā apžuvusi, jo tad parazīti vairs nevar pielipt pie aitu kājām, bet mitrā zālē var. Citā situācijā ganīšanas laukums būtu jāierobežo, ja paliek nenoēsta zāle, vai, ja zāli noēstu pārāk zemu, būtu jāpalielina ganāmā platība. Jaunākām ābelēm ir jānodrošina vai nu individuālā aizsardzība vai jāvelk ap tām ir elektriskais gans. Tādu variantu redzēju Zviedrijā, kur elektriskais gans tika novilkts ap ābeļu rindu un otrs ierobežoja pārējo zālāja platību.

Foto: Māris Narvils

Cūkas gatavas lauka attīrīšanai no ložņu vārpatas

Ideāls ir variants, ja citu sugu mājlopu ganīšanu augļu dārzā var apvienot ar vistām. Vistas izēdīs visu tos parazītus, kas izšķilsies no dažādām lidojošām mušām. Tām tie būs laba proteīna barība.

No visa iepriekš teiktā izriet, ka ar noteiktu dzīvnieku skaitu varēs darboties daļā augļu dārza, bet ne visā. Tas ir jāpatur prātā, lai parūpētos par dzīvnieku labturību. Lai uzlabotu dzīvnieku veselību, var izmantot iespēju, ka augļu dārzā rindstarpās zālāju maisījumiem pievieno ārstniecības augu sēklas, kuras saudzīgi dabā ievāc paši un piesēj agri pavasarī, vai divgadīgos augus var izsēt arī vasaras otrā pusē – jūlijā, augustā. Var ievākt sekojošu augu sēklas: asinszāle, baldriāni, čemuru augstiņš, dadži, gaiļpieši, kalmes, nātres, raspodiņi, pelašķi, vīgriezes. Katrā ziņā par attiecīgo mājdzīvnieku pasargāšanu no parazītiem vajag drošības pēc konsultēties ar lopkopības konsultantiem vai veterinārārstu, protams, kā galējais līdzeklis paliek pretparazītu zāles. Dabas augi arī ir ar lielām iespējām, tik to izmantošanai vajadzīgas zināšanas.

Cūku iespējas dārzkopībā

Atkal distancēsimies no ierobežojumiem, kas attiecas uz cūkām. Manis redzētais ārzemēs apgāž ierobežojumus, kas pie mums tiek attiecināti uz cūkām. Skumji, ka mūsu ierēdniecības strādā pēc principa – vieglāka dzīve sev, maksimāli apgrūtināta saimniekiem. Tas nav tālredzīgi.

Izrādās, ka cūkas dzīves paradumi ir ļoti izdevīgi zemniekam. Tas viss sakņojas tās ieradumos un iespējā patērēt dažādu barību savā "ēdienkartē". Pirmkārt, noderīga ir cūkas dabiskā vēlme rakt. Ja cūkām ir iespēja novāktā dārzeņu laukā/sakņu dārzā to darīt, tās veiks šo nodarbi ļoti labprāt. Tas nozīmē, ka mums ir bezmaksas rakšanas mašīna, bez degvielas patēriņa. Rakšana tā ir daļa no cūku labturības. Cūkas ir visēdājs, tādēļ visu, kas potenciāli var būt apēdams, arī apēdīs. Tagad padomāsim no saimnieka viedokļa dārzkopībā, kas ir tās lielākās problēmas un kas sagādā vislielākās galvassāpes. Kādi kaitēkļu kāpuri atrodas augsnē. Ļoti daudzi – tie ir maijvaboļu, pūcīšu, sprakšķu kāpuri, zemesvēži. Protams, trāpīsies arī kāda slieka, skrejvabole, bez tā neiztikt. Tagad iedomājieties, cik daudz raižu šie kaitēkļi rada, cik daudz ražas tie var sabojāt, bet cūkai atšķirībā no cilvēka kukaiņu proteīns nav kaitīgs un tā ir delikatese. Vēl viena liela problēma dārzkopjiem ir daudzgadīgās nezāles, sevišķi bioloģiskajā lauksaimniecībā pat ļoti zinošiem dārzkopjiem tās var sagādāt problēmas. Saraksts sanāk garš – ložņu

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

vārpata, tīruma usne, tīruma un dārza mīkstpiene, podagras gārsa, tīruma tītenis un tīruma kosa, tīruma mētra. Tām visām ir bagātīga un galvenais sulīga sakņu sistēma ar lielu masu, kur uzkrājas barības vielas. Cūkām tā ir delikatese, tām ir ļoti laba oža, tādēļ visas šīs saknes tās atrod perfekti, turklāt dara to ar apskaužamu entuziasmu un uzcītību. Kā mums saimnieks Zviedrijā stāstīja, tad kviešu spēkbarībai tās pieskaras tikai dažas reizes dienā. Pārējā laikā tik rok un attīra augsni. Cik ilgā laikā cūkas spēj platību atbrīvot no kaitēkļiem un daudzgadīgajām nezālēm, būs atkarīgs no tā, cik daudz to ir un cik cūku tur ganās. Augot pieredzei, ar laiku varēs pateikt arvien precīzāk, cik ilgā laikā lauks būs tīrs. Rezultātā cūkas laimīgas, saimnieks iegūst diētisku gaļu, turklāt bez neviena tiešā veida izlietotā degvielas litra, un arī ir laimīgs. Pēc attiecīgām nezāļu apkarošanas metodēm var sarēķināt, cik finanšu cūkas jums būs ietaupījušas. Gudra saimniekošana var būt gan izdevīga, gan efektīva.

Nākamais, kur cūkas tiek izmantotas šajā bioloģiskajā saimniecībā, ir augļu dārzs. Cūkas tur tiek ielaistas rudenī pēc ražas novākšanas. Ir vairāki apsvērumi, kādēļ tieši tad to ir izdevīgi darīt. Līdzīgi kā tīrumā, sezonas laikā daudzgadīgās nezāles šur tur jau būs saaugušas, arī kādas mazās sēklu nezāles. Visi apdobes zonā iekūņojušies kaitēkļi būs cūkām delikatese. Otrs aspekts ir ražas atlikumi – tie ir nestandarta āboli – zaļie, sīkie, iebojātie. Cūkas tos nesmādēs, bet ar lielu apetīti notiesās. Rezultātā augļu dārzā tiek veikts ļoti nopietns fitosanitārais pasākums, kas samazina kā slimību, tā kaitēkļu izplatību. Mazāka mēroga pasākums ar cūkām, kas ir zināms, ticis izmantots arī Latvijā dārzeņu un kartupeļu audzēšanas platībās. Izvietojot divas cūkas uz lauka, nodrošinot tām labus apstākļus – salmu ruļļu nojumi, tai apkārt ar elektrisko ganu ierobežotā teritorijā cūkas sekmīgi likvidēja visas daudzgadīgo nezāļu saknes un pēc tam arī uz lauka palikušās rāceņu nestandarta saknes. Efekts bija skaidri redzams, arī nākamajā gadā.

Cūkas, protams, laukus atbrīvojot no daudzgadīgo nezāļu saknēm un kaitēkļiem, tos arī samēslo.

Dārzkopjiem, kuri tikai plāno ierīkot savu dārzu apjomā līdz hektāram, maksimums diviem, cūku izmantošana augsnes sagatavošanā ir ļoti labs risinājums. Īpaši tajos gadījumos, ja nav atbilstošas tehnikas. Tikai cūkām vajag nojumi un salmus, kur tām sausumā gulēt. Elektriskais gans arī nepieciešams. Vajadzētu šādu "ganīšanu" sākt no pavasara, pamazām virzoties platībā uz priekšu. Jau attīrītajā platībā var vēl papildus ielaist vistas. Var sēt zaļmēslojuma maisījumus, tā augsni ielabojot vēl vairāk. Ielabotās platības lielums būs atkarīgs no cūku skaita un augsnes stāvokļa, cik un ar kādiem kaitīgiem organismiem tā ir piesārņota. Ja tās ir divas cūkas, tad sezonā var cerēt attīrīt un sagatavot platību ap pushektāru, ja paveiksies – varbūt nedaudz vairāk.

Liellopu ganīšana nav populāra

Liellopu ganīšana augļu dārzos nav populāra, bet zinu, ka viena saimniecība Latvijā to ir darījusi, un pavisam jaunā augļu dārzā, novelkot elektrisko ganu. Savukārt citā saimniecībā nobarojamo liellopu ganīšana jaunu valriekstu dārzā notika savādāk. Tur tika veikta individuālā kociņu aizsardzība, izmantojot gofrētās plastmasas caurules.

Kā saprotiet, tad šīs nav vienīgās mājlopu izmantošanas iespējas, ir vēl daudzas citas, bet tās tiešā veidā neattieksies uz dārzkopību.

Rezumējot – iespējas, ko mājdzīvnieki var sniegt dārzkopjiem, ir sekojošas:

- Sagatavot lauka platību augļu dārza stādīšanai vai dārzeņu audzēšanai.
- Ietaupīt dārzkopja laiku un resursus (degviela).
- Var atbrīvoties no ļoti daudziem kaitēkļiem un daudzgadīgajām nezālēm.
- Izaudzēt kvalitatīvu dārzkopības produkciju.
- Nestandarta augļi un dārzeņi ir vērtīgs mājlopu barības papildinājums.
- Zāles noganīšana.
- Bioloģiskās daudzveidības veicināšana un citas nozīmīgas lietas.

Māris NARVILS,
LLKC vecākais speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālr. 29609943

ATBALSTS

VAR PIETEIKTIES ĪSTERMIŅA AIZDEVUMAM

No 17. februāra līdz 1. septembrim lauksaimnieki var pieteikties bezprocentu īstermiņa aizdevumam no Ilgtspēju sekmējošā ienākumu pamatatbalsta (ISIP). Īstermiņa aizdevuma summa rudenī tiks dzēsta no ISIP avansa vai gala maksājuma.

Iesniegumu īstermiņa aizdevuma saņemšanai lauksaimnieki var iesniegt LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā.

No 17. februāra līdz 15. aprīlim varēs saņemt aizdevumu līdz 40 eiro par hektāru, pamatojoties uz 2024. gada ģeotelpiskā iesnieguma datiem platību maksājumu saņemšanai. Pēc 15. aprīļa, kad varēs pieteikties platību maksājumiem, aizdevums tiks piešķirts 60 eiro par hektāru, pamatojoties uz jaunā 2025. gada iesnieguma datiem. Tie lauksaimnieki, kuri būs saņēmuši aizdevumu 40 eiro par hektāru, aprīlī varēs pieteikties aizdevuma summas palielinājumam vēl par 20 eiro par hektāru.

Jāņem vērā, ka šo aizdevumu rēķina kā *de minimis* atbalstu.

LAD informācija

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

KĀ SAIMNIEKOT NE TIKAI RAŽĪGI, BET ARĪ MŪSDIENĪGI UN ŪDENS RESURSIEM DRAUDZĪGI?

Lauksaimnieki, lauku zemju īpašnieki, nozares konsultanti, studenti un ikviens interesents aicināts apgūt mācību kursa *Virszemes ūdens resursi un to ilgtspējīga apsaimniekošana* lauksaimniecības moduli.

Ūdens ir neaizstājams resurss ikviena lauksaimnieka darbā. Taču ūdenim jābūt ne tikai pietiekamā daudzumā, tam jābūt arī tīram un labā ekoloģiskā kvalitātē. Šobrīd labu ūdeņu ekoloģisko kvalitāti sasniedz vien daļa Latvijas upju un ezeru (*2024, LVĢMC, Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2023. gadā*). Šo statistiku veido vairāku dažādu ietekmju kopums, tostarp arī notece no lauksaimniecības zemēm, kas sekmē barības vielu ienesi upēs un ezeros, veicinot to aizaugšanu.

Labā ziņa ir tā, ka ir dažādas saimniekošanas prakses, kuras ieviešot, iespējams būtiski mazināt lauksaimniecības ietekmi uz apkārtējo vidi. Jaunākās ekspertu atziņas vienkopus ar pārbaudītām zināšanām pieejamas projektā *LIFE GoodWater IP* tapušā mācību kursa *Virszemes ūdens resursi un to ilgtspējīga apsaimniekošana* lauksaimniecības modulī. Mācības ir pieejamas Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra interneta vietnes Tālmācības sadaļā https://talmaciba.llkc.lv/

Ilze Skudra, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Augkopības nodaļas augkopības konsultante un viena no lekciju autorēm: "Tālmācības modulī iekļauta informācija par ūdens aizsardzību no lauksaimniecības radītā piesārņojuma, it īpaši – kādi ir ūdensobjektu piesārņojuma mazināšanas pasākumi kultūraugu mēslošanā, tāpat arī sniegts skaidrojums par augu aizsardzības līdzekļu lietošanas ietekmi uz ūdens organismiem un kvalitāti. Piedaloties šajās mācībās, ikviens varēs iegūt zināšanas par to, kā samazināt šo ietekmi, tādējādi palīdzot saglabāt tīru ūdeni. Mācības palīdzēs apgūt labākās prakses un tehnoloģijas, kas veicina videi draudzīgāku ražošanu, kā arī sniegs ieskatu, kāpēc gar ūdensobjektiem izveidot buferjoslas. Latvijā ir virkne normatīvo aktu, kas nosaka dažādus ierobežojumus lauksaimniecībā saistībā ar augsnes un ūdens aizsardzību. Mācības palīdzēs izprast šajos noteikumos noteiktās prasības, tā samazinot iespējamo pārkāpumu risku. Aicinu iepazīties ar mācībās piedāvātajām tēmām, lai, pielāgojot lauksaimniecības metodes ūdens aizsardzības prasībām, varētu samazināt resursu zudumus (piemēram, pārāk liela mēslošanas līdzekļu izmantošana), kas ilgtermiņā varētu samazināt arī izmaksas un palielināt ražošanas efektivitāti."

Lauksaimniecības modulī ietverti šādi mācību temati:

• Ūdens aprite dabā – 5 lekciju tēmas par ūdens resursiem un to izmantošanu, dabiskiem ūdens mainības cikliem, ūdens fizikāli ķīmiskajām īpašībām, ūdeņu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti un bioloģiskiem procesiem ūdenī.

• Lauksaimniecības (augkopības un lopkopības) ietekme uz ūdens kvalitāti – 2 lekciju tēmas.

• Ekosistēmu pieeja – 1 lekciju tēma par ekosistēmu procesiem, funkcijām un pakalpojumiem.

• Meliorācija – 10 lekciju tēmas par meliorācijas jēdzienu un funkcionālo nozīmi, meliorācijas ietekmi uz augiem un augsni, par meliorācijas sistēmu ekspluatāciju un uzturēšanu, to nozīmi un veicamajiem pasākumiem augsnes mitruma režīma noregulēšanā, saimnieciski nozīmīgiem un videi draudzīgiem meliorācijas sistēmu risinājumiem, meliorācijas sistēmu ietekmi uz slāpekļa un fosfora savienojumu zudumiem.

• Saimniecības prakses un to ietekme uz virszemes ūdeņiem – 13 lekciju tēmas par augsni, augu maiņu, augsnes apstrādi, kultūraugu mēslošanu, kūtsmēslu uzglabāšanu un izkliedēšanu, augu aizsardzību, aizsargjoslām un buferjoslām, uztvērējaugiem, precīzo lauksaimniecību, ilggadīgiem zālājiem un stādījumiem, platībām dabai, agromežsaimniecības praksēm un dzīvnieku ganīšanu, ganību apsaimniekošanu.

Mācību modulī kopā ir 31 lekcija, ko sagatavojuši eksperti no Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra, Valsts zinātniskā institūta "BIOR", Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, Baltijas Vides foruma, Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" un Latvijas Dabas fonda.

Katras lekcijas noslēgumā ir iespēja aizpildīt pašpārbaudes testu. Sekmīgi nokārtojot visus testus, tiks izsniegts apliecinājums par mācību moduļa apguvi. Šis apliecinājums atbilst arī Agrovides pasākumu kvalifikācijas paaugstināšanas nosacījumiem un to var iesniegt Lauku atbalsta dienestā.

Kādēļ mācīties tiešsaistē?

• Iespēja apgūt jaunas zināšanas sev ērtā laikā un vietā.

• Var izvēlēties skatīties lekciju video formātā vai lasīt prezentācijas.

• Nav jāraizējas par izdevumiem – mācības finansē ES.

• Iespēja sākt jauno sezonu ar vērtīgām zināšanām.

Par projektu *LIFE GoodWater IP*

Plašāka informācija par projektu pieejama https://goodwater.lv/

Dace Strigune, Baltijas Vides forums, *LIFE GoodWater IP* projekta koordinatore

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

PROJEKTI

SAIMNIECĪBA "MĒTRAS" TURPINA ATTĪSTĪTIES

"Mētras" – hobijs ar pievienoto vērtību. Tāds bija nedaudz vairāk kā pirms pieciem gadiem "Lauku Lapā" publicētā raksta virsraksts. Tobrīd saimniecība tikko ar entuziasmu bija uzsākusi saimniecisko darbību.

Foto: no saimniecības arhīva

Ogresgala zemnieku saimniecības "Mētras" saimnieki Iveta un Uldis Širaki

Zemnieku saimniecība "Mētras" Ogresgala pagasta Ciemupē audzē krūmcidonijas nepilnu 2 ha platībā. Tā ir neliela ģimenes saimniecība, kurā ne tikai bioloģiski tiek audzētas krūmcidonijas, bet tiek veikta arī produktu pārstrāde. Atskatoties, kas mainījies šajos piecos gados, jāsecina, ka galvenās lietas ir stabili nemainīgas – bioloģiskā audzēšana un fokusēšanās uz maksimālu pievienotās vērtības radīšanu. Jā, un, neskatoties uz izaugsmi, tas saimniekiem **Ivetai un Uldim Širakiem** joprojām ir hobijs, kas aizņem praktiski visu no algotā darba brīvo laiku.

Pašu bioloģiski izaudzēto produktu pārstrāde Ogrē nu jau gadus trīs nenotiek ģimenes mājas virtuvē, bet gan speciāli iekārtotās telpās bijušajā garāžā. Arī Ciemupē, krūmcidoniju lauka malā, pašu spēkiem uzbūvēta neliela ražošanas ēka, kurā turpmāk tiks pārstrādāta lielākā daļa krūmcidoniju, kā arī ķirbji, rabarberi un zemenes, kas nelielos apjomos joprojām tiek audzēti, lai nodrošinātu maksimāli daudz pašu audzētās izejvielas.

Saimniekiem svarīgi šķiet nodrošināt, lai pircēji varētu izsekot visam procesam – no lauka līdz pat glīto iepakojumu saņemšanai. Lai arī aizņemtības dēļ pagaidām ekskursijas uz saimniecību tiek rīkotas ierobežotā daudzumā, tomēr ar sociālo mediju palīdzību iespējams sekot "Mētru" ikdienai, tādējādi gūstot pārliecību par izejvielu izcelsmi un produkcijas kvalitāti.

Saimniecībai izveidojusies veiksmīga sadarbība ar LLKC Ogres biroju, kur tiek nodrošināti grāmatvedības un ekonomikas pakalpojumi. Ja nepieciešams, "Mētrās" tiek uzņemtas bioloģiskās lauksaimniecības apmācību grupas, izrādot laukus, nelielo ražotni. Uldis un Iveta labprāt dalās gan ar savu veiksmīgo, gan dažreiz arī ne tik veiksmīgo pieredzi.

Ražotie produkti ar zīmolu "Mētru gardumi" ir jau samērā atpazīstami un ļoti labi novērtēti tirgū, izceļoties ar savu oriģinalitāti un kvalitāti. Vairāki produkti, piemēram, cidoniju džems ar ingveru un čili, augļu–ogu čipsi, cidoniju sukādes un ķirbju sēklas šokolādē ir saņēmuši augstu novērtējumu un godalgas LLKC rīkotajos produktu kvalitātes konkursos.

2024. gadā saimniecībā tika realizēti divi projekti ELFLA finansējuma saņemšanai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākuma "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju" ietvaros, atbilstoši PPP biedrības "Zied zeme" sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2015.–2020. gadam Rīcības plānā iekļautajai rīcībai Nr. 1.2. "Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei, tai skaitā pašu saražotās produkcijas iepakošanai, tās realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai".

Pirmā projekta (Z/s "Mētras" kon-

kurētspējas palielināšana, 23-04-AL02-A019.2102-000005) aktivitāšu mērķis bija nodrošināt krūmcidoniju sulas spiešanu, pasterizēšanu un fasēšanu uz vietas saimniecībā, jaunuzbūvētajās ražošanas telpās, tādējādi atsakoties no ārpakalpojuma izmantošanas. Tika iegādāts augļu smalcinātājs, sulas spiešanas prese un pasterizācijas/pildīšanas iekārta. Pēc iepriekšējā gada krūmcidoniju ražas novākšanas iegādātās iekārtas tika veiksmīgi izmēģinātas praksē, saražojot sulas un sīrupu preču krājumus gan vairāku tilpumu stikla pudelēs, gan stāvpakās.

Pagājušā gada nogalē tika pabeigts vēl viens projekts (Z/s "Mētras" ražošanas efektivitātes palielināšana, 23-04-AL02-A019.2102-000010), kura ietvaros tika iegādāta saldētava un dehidrators. Ar šo iekārtu palīdzību būs iespēja palielināt vairāku produktu, galvenokārt sukāžu un tēju ražošanas jaudu, kas īpaši aktuāli tajos sezonas mēnešos, kad pieprasījums pēc "Mētru" produkcijas ir vislielākais.

Informācija par z/s "Mētras" pieejama Latvijas saimniecību un mazo pārtikas ražotāju informatīvajā katalogā www.novadagarsa.lv, un lielāko daļu "Mētru gardumu" produkcijas ļoti ērti var iegādāties šī kataloga e-tirgū.

Elīna MASTEIKO,
LLKC Ogres biroja uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts: elina.masteiko@llkc.lv
tālr. 28331239

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

MEŽSAIMNIECĪBA

LIELA INTERESE PAR ES ATBALSTU MEŽSAIMNIECĪBĀ

Čiekurs
INFORMATĪVS IZDEVUMS MEŽA ĪPAŠNIEKIEM

Eiropas Savienības (ES) atbalstam mežsaimniecībā varēja pieteikties laika posmā no šī gada 6. februāra līdz 6. martam. Meža konsultāciju pakalpojumu centra (MKPC) darbinieki ir gandarīti, redzot, ka meža īpašnieku interese par pieteikšanos ES atbalstam aktivitātēs meža ieaudzēšanai, neproduktīvo un nopostīto mežaudžu nomaiņai un jaunaudžu retināšanai, ir bijusi tik liela, pateicoties paaugstinātajām finanšu likmēm.

Operatīvā informācija, kas iegūta no Lauku atbalsta dienesta, liecina, ka saņemti 3425 pieteikumi, kuri aptver 79% jeb 9,85 milj. eiro no kopējā pieejamā projekta 2. kārtas finansējuma, kurš bija 12,5 milj. eiro.

Proporcionāli visvairāk pieteiktais publiskais finansējums attiecībā pret piešķirto finansējuma apjomu konkrētai pozīcijai ir mežaudzes nomaiņai un meža retināšanai (94%), kas ir tuvu maksimumam. Nākamā populārākā aktivitāte ir meža ieaudzēšana (75%). Tādējādi, pateicoties ES atbalstam, tiks apmežoti vairāk nekā 1600 ha, bet jaunaudžu retināšana tiks veikta vairāk nekā 17 tūkst. ha.

MKPC mežsaimniecības konsultanti, sniedzot atbalstu meža īpašniekiem plānu sagatavošanā, secina, ka joprojām daļai meža īpašnieku projektam nepieciešamo dokumentāciju sagatavot un iesniegt elektroniski LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmā paša spēkiem ir par sarežģītu. Nereti atklājas, ka nav veikta meža inventarizācija, kā arī viena no biežākajām problēmsituācijām, ar ko sastopas meža īpašnieki pirms pieteikšanās ES atbalstam, ir, ka par izcirsto platību, kas atjaunojusies dabiski vai arī veikta stādīšana, Valsts meža dienestā nav iesniegts atjaunošanas pārskats un šī platība reģistrā joprojām ir kā izcirtums. Savukārt uz izcirtumu nevar pieteikt Meža apsaimniekošanas atbalsta intervenču plānu, kas ir priekšnosacījums ES atbalsta saņemšanai. Vēl viena problēmsituācija – meža īpašnieks vēlas pieteikt ES atbalsta saņemšanai jau izkoptas jaunaudžu platības. Meža īpašniekam ir jāseko līdzi nosacījumiem un jāplāno savas darbības mežā atbilstoši ES atbalsta programmu prasībām, ja vēlas uz tām pretendēt.

MKPC mežsaimniecības speciālisti secina, ka zināmas grūtības un sarežģījumus pieteikšanās laikā sagādāja arī Meža valsts reģistra ģeogrāfiskās informācijas sistēma (VMD ĢIS), neļaujot autentificēties ar internetbanku. Īslaicīgi tas bija iespējams, izmantojot tikai *eID, eParaksts mobile, Smart-ID*. Aicinām meža īpašniekus izveidot digitālās identitātes un *eParaksta* rīku, kas ir atslēga uz drošu un ērtu digitālo vidi. Tāpat daļa meža īpašnieku nezināja, ka pastāv iespēja tikt pie papildpunktiem ES atbalsta saņemšanai, piedaloties MKPC organizētās apmācībās, kas tiek nodrošinātas Lauku attīstības programmas (LAP) investīciju pasākuma 2014.–2020. gadam "Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi" apakšpasākumā "Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi".

Lai veiksmīgi pieteiktos un saņemtu atbalstu, svarīgi savlaicīgi sakārtot nepieciešamo dokumentāciju un sekot līdzi nosacījumiem. MKPC turpinās sniegt konsultācijas un atbalstu, lai veicinātu ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu un efektīvu ES finansējuma izmantošanu.

MEŽA DIENAS 2025

Meža DIENAS

Latvijā arī šogad tradicionāli notiks vairāki izglītojoši publiski pasākumi Meža dienu ietvaros, kuru mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par meža nozīmi un ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Lielākie un daudzveidīgākie solās būt:

Mežs ienāk Jelgavā https://lbtu.lv/	25. aprīlis
Ogres Zilie kalni "Meža dienas 2025" https://ziliekalni.lv/	26. aprīlis plkst. 11.00–15.00
Meža ABC http://mezakonsultants.lv/	9. un 10. maijs
Latvijas Meža dienas Tēma: "Mana Latvija, mana atbildība" https://latvijasmezadienas.lvm.lv/	23. un 24. maijs
Ogres Zilie kalni "Meža zinības Zilajos kalnos" https://ziliekalni.lv/	12. septembris plkst. 9.00
Zaļā klase https://www.finieris.com/	septembris

Foto: Līga Solosteja

Meža dienas Tērvetē

Lai uzzinātu precīzu informāciju par Meža dienu pasākumu norises laikiem un vietām, aicinu sekot līdzi jaunumiem katra pasākuma organizatora mājaslapā.

Savukārt Valsts meža dienesta reģionālo struktūrvienību organizētie pasākumi notiks dažādās Latvijas vietās. Plānotas daudzveidīgas aktivitātes, sākot ar mežziņa viesošanos izglītības iestādē, līdz pat vērienīgam pasākumam pilsētas parkā vai meža teritorijā. Skolēni un ģimenes ar bērniem tiks iepazīstināti ar Valsts meža dienesta darbības jomām interesantā un atraktīvā veidā. Piedaloties spēlēs un viktorīnās, ikviens interesents var papildināt savas zināšanas par mežu. Par Valsts meža dienesta pasākumu norises laikiem un vietām meklējiet informāciju vietnē www.vmd.gov.lv sadaļā Aktualitātes.

Aicinu ikvienu – ģimenes, skolēnus, studentus, uzņēmumus un dabas draugus – aktīvi piedalīties Meža dienu pasākumos!

Līga SOLOSTEJA,
MKPC mežsaimniecības projektu vadītāja
e-pasts: liga.solosteja@mkpc.llkc.lv
tālr. 28018569

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Lauku Lapa
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

PIEAUG LAUKSAIMNIECĪBAS PREČU CENAS

Aizvadītā gada ceturtajā ceturksnī lauksaimniecības produkcijas vidējā cena ES pieauga par 2,2% salīdzinājumā ar to pašu ceturksni 2023. gadā. Tas ir pirmais pieaugums kopš 2023. gada otrā ceturkšņa, informē ES statistikas birojs Eurostat.

Turpretim lauksaimniecībā patērēto preču un pakalpojumu (ar investīcijām nesaistītu izejvielu, piemēram, enerģijas, mēslošanas līdzekļu vai lopbarības) vidējā cena salīdzinājumā ar 2023. gada ceturto ceturksni samazinājās par 2,7%. Tomēr tas bija mazāks krituma temps nekā iepriekšējos 6 ceturkšņos.

Vidējā lauksaimniecības produkcijas cena 2024. gada ceturtajā ceturksnī palielinājās lielākajā daļā ES valstu, izņēmums ir Portugāle (-8,1% salīdzinājumā ar 2023. gada ceturto ceturksni), Spānija (-5,9%), Grieķija (-2,8%) un Somija (-2,4%). Straujākie pieauguma tempi bija Īrijā (+18,4%), Ungārijā (+14,9%) un Rumānijā (+11,0%).

Ar investīcijām nesaistīto izejvielu vidējās cenas ziņā kritums 2024. gada ceturtajā ceturksnī bija lielākajā daļā ES valstu, izņēmums ir Rumānija (+2,6% salīdzinājumā ar 2023. gada ceturto ceturksni), Ungārija (+1,7%) un Nīderlande (+1,4%). Samazinājuma tempi svārstījās no -0,2% Lietuvā un -0,4% Austrijā līdz -7,1% Spānijā un -8,0% Kiprā.

Attiecībā uz konkrētu produktu grupu cenu izmaiņām *Eurostat* fiksējis strauju piena cenu pieaugumu (vidēji +15,3%) 2024. gada pēdējā ceturksnī salīdzinājumā ar 2023. gada šo pašu ceturksni. Piena kāpums bija 24 ES valstīs, visstraujākā izaugsme novērota Īrijā (+43,7%), Lietuvā (+33,2%), Beļģijā (+30%) un Zviedrijā (+30%).

Graudaugu cenas mainījās nedaudz (vidēji +0,3% visā ES), taču graudu tirgus norises ES valstīs bijušas atšķirīgas. Samazinājums bija 17 ES valstīs, bet pārējās 10 valstīs – pieaugums. Straujākais pieauguma temps bija Slovēnijā (+20,3%).

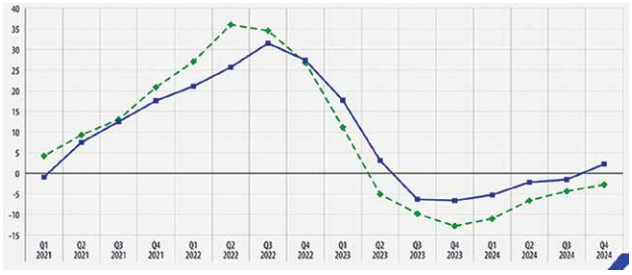

Lauksaimniecības izejvielu un produkcijas cenu indeksu attīstība ES, 2021. g. 1. ceturksnis – 2024. gada 4. ceturksnis

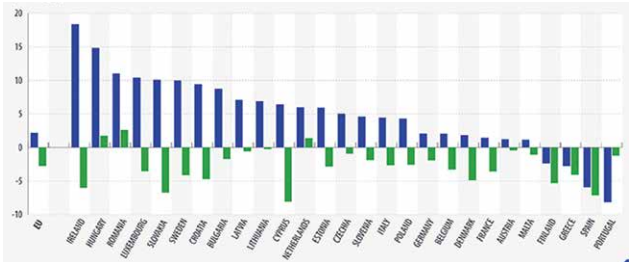

Lauksaimniecības cenu indeksu izmaiņu temps ES, 2024. gada 4. ceturksnis salīdzinājumā ar 2023. gada 4. ceturksni

No lauksaimniecībā patērētajām precēm un pakalpojumiem 2024. gada pēdējā ceturksnī bija vērojams straujš cenu kritums mēslošanas līdzekļiem un augsnes ielabotājiem (vidēji -6,9%) un lopbarībai (-5%). Rumānijā mēslošanas līdzekļu un augsnes ielabotāju cenas krita visstraujāk (-203%), bet Slovākijā (-18,8%). Cenas lopbarībai bija zemākas 25 ES valstīs, samazinoties līdz -12,9% Latvijā, -12,6% Kiprā un 12,4% Slovākijā.

ES – VAIRĀK LIELLOPU, MAZĀK AITU UN KAZU

Eiropas Komisija prognozē, ka 2025. gada otrajā pusē liellopu bruto vietējā ražošana (GIP)* ES sasniegs 12 miljonus. Tas liecinātu par pieaugumu par 0,5%, salīdzinot ar to pašu periodu 2024. gadā, kad tika saražoti 11,9 miljoni dzīvnieku.

Turpretim aitu produkcija 2025. gada otrajā semestrī tiek prognozēta par 9,3% mazāka (14,2 miljoni dzīvnieku) nekā 2024. gada šajā semestrī. Tiek prognozēts, ka kazu ražošana būs samazinājusies par 6,9% līdz 2,2 miljoniem aitu.

Prognozes par cūku audzēšanu tiek veiktas reizi ceturksnī, un tās liecina par samazinājumu par 1,3% 2025. gada pēdējā ceturksnī (līdz 58 miljoniem dzīvnieku), salīdzinot ar 2024. gada to pašu ceturksni.

Francija joprojām būs lielākā liellopu audzētāja ES, veidojot 22% no ES kopējās liellopu gaļas produkcijas. Atšķirībā no ES kopējās tendences tiek prognozēts, ka ražošana samazināsies (-1,6% līdz 2,6 miljoniem). Citu galveno ražotājvalstu vidū tiek prognozēts pamatā pieaugošs ražošanas līmenis: Vācija (+1% līdz 1,9 miljoniem dzīvnieku), Īrija (+7,5% līdz 1,1 miljonam dzīvnieku) un Spānija (-1,1% līdz 1 miljonam dzīvnieku).

Tiek prognozēts, ka Spānija 2025. gada ceturtajā ceturksnī saražos 12,8 miljonus cūku, kas būtu līdzvērtīgi aptuveni 22% no ES kopējā apjoma. Tas nozīmētu straujāku ražošanas kritumu (aptuveni par -2,6 % salīdzinājumā ar 2024. gada ceturto ceturksni) nekā vidēji ES. Citu galveno ES ražotāju vidū kritums tiek prognozēts Dānijā (-3,2% līdz 7,9 miljoniem dzīvnieku) un Francijā (-1,0% līdz 5,7 miljoniem dzīvnieku), bet salīdzinoši neliels kāpums Vācijā (+0,6% līdz 8,9 miljoniem dzīvnieku) un Nīderlandē (+0,1% līdz 5,6 miljoniem dzīvnieku).

Prognozētais aitu ražošanas samazinājums Spānijā 2025. gada otrajā semestrī ir -14,6 % salīdzinājumā ar 2024. gada otro semestri. Tomēr Spānija joprojām būtu galvenā ES ražotāja un ražotu tikai nedaudz vairāk par ceturto daļu no ES produkcijas.

Tiek prognozēts, ka Grieķija, ES vadošā kazas gaļas ražotāja, 2025. gada otrajā semestrī saražos 1,0 miljonu dzīvnieku. Paredzams, ka Spānija saražos 0,8 miljonus dzīvnieku (par aptuveni 12% vairāk, salīdzinot ar 2024. gada otro pusgadu).

** Bruto vietējā ražošana, saīsinājumā GIP, ir nokauto dzīvnieku neto produkcija, kam pieskaitīta tirdzniecības bilance (eksports mīnus imports) no ES iekšējās un ārējās tirdzniecības ar šiem dzīvajiem dzīvniekiem. GIP var aprēķināt no kaušanas un gaļas ražošanas datiem kopā ar dzīvu dzīvnieku ārējās tirdzniecības bilanci. GIP prognozē ES dalībvalstis, kuras sniedz šos skaitļus Eurostat vienu vai divas reizes gadā.*

Informāciju pēc *Agri-Press* sagatavoja **Iveta Tomsone**,
LLKC Apgāda vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2025. GADA MAIJĀ

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

		Termiņš	Aprīlis													Maijs													Jūnijs										
			1	6	14	15	16	17	19	21	22	23	25	27	30	1	6	10	14	15	17	19	20	22	23	24	27	31	1	2	15	16	17	19	20	21	22	25	27	30
Platību maksājumi		Vienotā platību maksājuma iesniegums 2025. gadā bez atbalsta apjoma samazinājuma (iesniegšanas gala datums vēl tiks precizēts)																																						
		Bezprocentu īsterminā aizdevums no ilgtspēju sekmējošā ienākumu pamatatbalsta																																						
Projekti un investīcijas		Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē																																						
		Pieteikšanās atbalsta pasākumā (intervencē) LA 20 "Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai"																																						
		Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās																																						
Grāmatvedība un nodokļi	Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																																						
		Nodokļa samaksas termiņš																																						
		Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gadā deklarācija ir jāiesniedz)																																						
	Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																																						
		Nodokļa samaksas termiņš																																						
	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš PAŠNODARBINĀTAJIEM																																						
		Nodokļa samaksas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																																						
		Darba devēja ikmēneša ziņojums																																						
		Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																																						
	Dabas resursu nodoklis	Dabas resursu nodokļa pārskats																																						
		Nodokļa samaksas termiņš																																						
	Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																						
	Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																																						
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																																						
		Nodokļa samaksas termiņš																																						
		Gada ienākumu deklarācija par 2024. gadu																																						
	Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																																						
		Nodokļa samaksas termiņš																																						
	Gada pārskats	Gada pārskats par 2024. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu; mikro un mazām sabiedrībām)																																						

Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Lauku Lapa

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Lauku Lapa
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr. 04 (241) 2025. g. aprīlis

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

KOOPERĀCIJA

"LATGALES DABAS DOTS": KOOPERĀCIJAS SPĒKS VIETĒJĀS PĀRTIKAS NODROŠINĀŠANĀ

Šoziem Preiļos savu darbību uzsācis Zemnieku vakara tirdziņš, kas tiek organizēts divās nedēļās reizi – pēcpusdienā. Iepriecinošs šajā stāstā ir tas, ka tirdziņa organizētājs ir kooperatīvs "Latgales Dabas Dots".

Tieši pirms gada Preiļu pašvaldībā aktīvi sāka runāt par īsajām pārtikas piegādes ķēdēm, jo pamatā pašvaldība pati nodrošina savas skolas, bērnudārzus, slimnīcu un pansionātus ar ēdināšanas pakalpojumu, tikai Preiļu ģimnāzijas audzēkņu ēdināšana ir uzņēmēja rūpests. Domājot par to, ko šobrīd ēd mūsu iedzīvotāji, radās ideja, vai var ēdināšanas nodrošināšanā izmantot vietējo produkciju, vēl labāk būtu bioloģiski ražota produkcija. Pašvaldības vadība un uzņēmējdarbības speciāliste Kristīne Cīmane pagājušā gada aprīlī aicināja kopā saimniecības, kas nodarbojas ar dārzeņkopību un dārzkopību – aicināja domāt par kooperāciju, bet, kā allaž, lai vienotos par kaut ko kopēju, traucē vēsturiskas atmiņas un sākotnējie neizdevušies stāsti.

Šī pulcēšanās arī bija tas dzinulis, kas saveda kopā divas enerģiskas zemnieces. Marta Vutnāne – četru bērnu māmiņa, kura pēc optometristes darba apguvusi prasmes krūmmelleņu un dārzeņu audzēšanā, satikās ar Sanitu Anspoku, kuras ceļš vijās internettehnoloģiju un pedagoģijas nozarēs, kam stingri līdzās gāja bioloģiskā lauku saimniecība – zemenes, arbūzi, nu jau arī tomāti. Marta un Sanita saprata, ka novads var būt pašpietiekams un nodrošināt kvalitatīvu vietējo pārtiku. Tikai ejot kopā, to var paveikt. Laiks gāja, bet to trešo gājēju atrast viegli nevedās. Tika meklēts un domāts kopā ar uzņēmējdarbības speciālisti Kristīni, bet nekā. Pienāca rudens un pavasarī sētajai sēklai bija negaidīts rezultāts, kooperatīvs tika izveidots ar trim līdzdibinātājām – Martu, Sanitu un Kristīni! Kristīne ir cilvēks, kuras zināšanas sniedzas komercdarbībā, projektu vadībā un pārtikas piegāžu organizēšanā un kura tic kooperācijas spēkam un īso pārtikas ķēžu spēkam.

Foto: no kooperatīva arhīva

Kooperatīva dibinātājas (no kreisās) – Sanita Anspoka, Kristīne Cīmane un Marta Vutnāne

Zināšanas rodas darot

Jautājam Martai, cik par kooperāciju viņa zinājusi sākumā un tagad, vērtējot skalā no 0 līdz 10?

– Sākumā, manuprāt, manas zināšanas, bija 2–5 baļļu līmenī. Daudz jauna sniedza Latvijas kooperatīvu asociācijas rīkotās mācības un iespēja apmeklēt Somijas kooperatīvus, lai redzētu realitātē – tas darbojas! Tagad manas zināšanas varbūt ir 7–10 baļļu līmenī.

Tagad kooperatīvs jau ir vinnējis pašvaldības iepirkumā un ik nedēļu veic piegādes pašvaldības iestādēm. Martas ziņā ir piegāžu nodrošināšana. Kādas bija sajūtas, kad pirmo reizi tika veiktas piegādes?

– Bija satraukums un bijība, kā nu būs, jo lielo piegāžu ķēdēs dārzeņi un augļi ir vizuāli skaisti, bet bioloģiskajā ražošanā tik skaisti tie nav, tie ir jutīgāki transportēšanā, toties tiem ir cita garša. Tagad jau saņemu jautājumus, kādas ir šķirnes kartupeļiem un citiem dārzeņiem, tas nozīmē, ka patīk mūsu piedāvātie produkti un patērētāji to novērtē.

"Mēs bieži patērējam importētu pārtiku, kamēr vietējie lauksaimnieki cīnās par izdzīvošanu Ja viens pats mazais lauksaimnieks nevar izpildīt nepieciešamos apjomus, tad sadarbojoties mēs to varam!" stāsta Sanita, uzsverot kooperācijas spēku. "Ražotājam ir ļoti būtisks attālums līdz patērētājam, un jānostiprina lielāka savstarpējā uzticība. Sanita saredz savu darbību patērētāju izglītošanā, veidojot pasākumus ne tikai pilsētā, bet aicinot patērētājus uz saimniecībām, jo ir jau pārbaudīts: ja klients redz, kā tas aug saimniecībā, tas ļoti spēj ietekmēt. Patērētājs pārliecinās, ka audzēts ir uz vietas, redzot, ka laukā ir pa kādai nezālei, pa kādam kukainītim, saprotams, ka lauks ir ar dabisku dzīvotni – audzēts bioloģiski.

"Mums, Latgalē, vajag, lai mūsu nauda paliek šeit, nevis aiziet citur!" uzsver Kristīne, aicinot domāt par vietējās ekonomikas spēcināšanu. "Tirdziņš ir veidots, lai vietējie iedzīvotāji regulāri varētu baudīt svaigu vietējo pārtiku, tāpēc kooperatīvs uzsāka to organizēšanu, nenoliedzami tirdziņš ir vide, kur ne tikai nopirkt vietējos produktus, bet arī platforma, kas ir par pamatu vietējās ekonomiskas izpratnei un pircēja–pārdevēja saiknes nostiprināšanai. Mēs varam nodrošināt kvalitatīvu vietējo pārtiku, un mēs to darām soli pa solim uz palikšanu!"

▶ 16. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Tirdziņos pieejami dažādi produkti

◀ 15. lpp.

Kopā garša, kopā spēks!

Kooperatīvs "Latgales Dabas Dots" sadarbojas ar citiem Latgales ražotājiem. Tirgos ir pieejama ir LPKS "Viļāni" produkcija ar zīmolu "Bryunaļa", kas ir 100% Latgales piena ražotāju uzņēmums un apvieno mazos un vidējos piena ražotājus, un zemnieku saimniecības "Kotiņi" ražojumi. Šie ir pirmie divi sadarbības partneri, bet jauni interesenti sadarbībai uzrodas, jo kooperatīvs jau ir pamanīts arī sociālajos tīklos, kas ir Kristīnes pārziņā.

Patlaban meitenes vēlas izprast kooperatīva darbību mazākos apmēros, lai uzkrājas pieredze un veidojas nākotnes vīzija, tāpēc šobrīd veido sadarbību ar citiem lauksaimniekiem, kas nākotnē varētu būt kooperatīva biedri. Piesardzība ir nepieciešama pašām un klientiem, jo sadarbība stipra ir tad, ja ir uzticēšanās un kopēji mērķi. Paskatīties uz sevi nedaudz no malas dažreiz palīdz kāds ārējais padoms. Tāds mudinājums ir veicinājis kooperatīva ilgtermiņa un īstermiņa mērķu definēšanu. Saprotami ir soļi, kā sasniegt mērķus, jāizmanto finansējuma piesaistes iespējas un jāseko rīcībai.

Kooperatīvs piedalās LLKC rīkotajā konkursā "Laukiem būt!" un cer gūt iespēju līdzekļu piesaistei, kas iespējama, iegūstot kādu no balvām. Iespējas ir piesaistīt finansējumu LEADER un LA 20 intervencē "Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai", nepieciešamās investīcijas apzinātas, paliek izvēle, kuri nosacījumi šķitīs pievilcīgāki.

Kooperatīva dibinātājas katra nāk no savas puses – Kristīne no Preiļiem, kuras lauki ir Rušonas pagastā, Marta no Sīļukalna pagasta un Sanita no Saunas pagasta. Vakari un naktis ir intensīvākie ideju radīšanas un plānošanas brīži, meitenes saka, ka pamostamies – domājam, braucam – domājam, arī mājas solī domājam.

Sarunas gaitā provocējošs jautājums tika uzdots Martai: – Ja tev nāktos izvēlēties un pieņemt lēmumu, no kuras nodarbes atteikties, no kā atteiktos – no savas saimniecības vai kooperatīva? Marta atbildēja: "Jūtos kā mamma ar diviem bērniem, kā lai kuru atrauju no sirds."

– Kādu redzat savu nākotni?

– Mēs zinām vīziju, uz ko ejam, jo mūsu kooperatīvs nav tas, kur tikai zemnieks atveda un atdeva savu produkciju, gribam pārstrādi, veikaliņu, piegādi un savu dalībnieku atbalstīšanu ar zināšanām, izejvielām un citām iespējām, – teic Marta.

– Mums ir sava identitāte, ko gribam saglabāt, mums bija iespēja Preiļos tikties ar Ekoloģisks.lv pārstāvjiem, viņi vedināja uz to, lai mēs esam viņu struktūrvienība, veidojam te viņu noliktavu, bet mums tomēr ir nedaudz cits redzējums – savējais, – bilst Sanita.

– Iespējas redzam un sadzirdam no Lietuvas, Igaunijas, Norvēģijas, nesen jau no Itālijas, laikam gan tas nav tik tālu, ja viņi mūs sameklē šeit, mazajā Latvijā! Arī mēs varam padomāt par vides aizsardzību, būdami patērētāji un izvēloties nevis importētu meloni, bet vietējo rabarberu! Mēs zinām, ka mums priekšā nav viegls uzdevums, bet soli pa solim mērķis ir sasniedzams, – pārliecināta Kristīne.

Aija BITINAS,
LLKC Preiļu biroja vadītāja
tālr. 29443794
e-pasts: aija.bitinas@llkc.lv

FAKTI:

Tirdziņiem jau regulāri ir ap 10–12 dažādu zemnieku saimniecībās ražotā produkcija, un ne tikai vietējā, atbrauc lauksaimnieki no kaimiņu novadiem.

Noslēgts līgums ar Preiļu novada pašvaldību par dažādu dārzeņu piegādi izglītības iestādēs 13 000 EUR apmērā, sociālās aprūpes centriem dārzeņi 3600 EUR un kartupeļi 14 000 EUR apmērā, un aptuvenais daudzums 19 t.

Lauku Lapa
Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests SIA "UnitedPress Tipogrāfija"
"Lauku Lapu" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163

Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Līdzfinansē Eiropas Savienība
2027 Nacionālais attīstības plāns
Lauku tīkls